

Criteria

Sector

- vmbo
- havo / vwo
- mbo
- ho

Thema

- Visie, beleid en kwaliteit
- LOB-leeromgeving
- LOB-programma
- Studiekeuze/ studiesucces
- Loopbaangesprek
- Doorstromen
- Arbeidsmarktinformatie
- LOB-documenten
- Ouderbetrokkenheid
- Professionalisering
- Samenwerking
- Kansengelijkheid

Jaartal

- > 2020
- 2015 - 2020
- < 2015

Soort publicatie

- Proefschrift
- Inaugurale rede/ lectorale rede
- Onderzoeksrapport
- Samenvatting onderzoeksrapport
- Artikel

ALGEMENE GEGEVENS

Titel	Professionele identiteitsontwikkeling van leraren als dialogisch proces. Een narratieve studie in een masteropleiding in speciale onderwijszorg en loopbaanbegeleiding van leerlingen
Auteurs	Vloet, K. (2015)
Hyperlink volledig onderzoek	https://core.ac.uk/download/pdf/53106356.pdf ; http://docplayer.nl/17257502-Professionele-identiteitsontwikkeling-van-leraren-als-dialogisch-proces-teachers-professional-identity-development-as-dialogical-process.html

SAMENVATTING

Samenvatting van het onderzoek

In deze promotiestudie staat de vraag centraal hoe de professionele identiteitsontwikkeling van ervaren leraren vorm krijgt in een opleidingspraktijk voor speciale onderwijszorg en loopbaanbegeleiding van leerlingen. Doel van het onderzoek was zicht te krijgen op de professionele identiteitsontwikkeling van deze ervaren leraren uit het regulier onderwijs; m.n. het vo en mbo. Bij aanvang van deze studie was dit onderwerp nog nauwelijks onderzocht. De hoofdvraag Op welke wijze ontwikkelen ervaren leraren hun professionele identiteit binnen een opleiding in speciale onderwijszorg en loopbaanbegeleiding van leerlingen? werd uiteengelegd in twee deelvragen:

- Wat is de professionele identiteit van ervaren leraren en in welke componenten kan deze uiteengelegd worden?
- Op welke wijze ontwikkelen ervaren leraren hun professionele identiteit als verhaal en waarin manifesteert zich dat?

Professionele identiteit wordt opgevat als een verhaal-in-wording en een compositie met diverse ik-posities, gebaseerd op het gedachtegoed van Kelchtermans (1994; 2009) en Hermans en collega's (1993; 1995; 2010). Leraren reflecteerden met de Zelf Konfrontatie Methode - ZKM ook wel Zelf Kennis Methode genoemd - op betekenisvolle ervaringen uit hun onderwijspraktijk, opleiding en levensloop. De analyse geeft zicht op hun motivatie, taakopvatting en zelfbeeld en ontvouwt drie dominante thema's in hun verhalen: 'Tussen zorg en ontwikkeling' in begeleiding van leerlingen, 'Tussen erkenning en autonomie' in hun beroepspraktijk en 'Tussen levensthema en

LOB ONDERZOEK

maatschappelijke positionering' in hun loopbaan. Het onderzoek laat zien hoe leraren hun professionele identiteit als meerstemmig verhaal ontwikkelen in dialoog met zichzelf en met hun beroepscontext.

TRANSFER

Wat kun je uit het onderzoek meenemen naar de LOB-praktijk?

Om als volwaardig burger te participeren in de samenleving hebben (alle) leerlingen in het vo en studenten in het mbo en ho intensieve begeleiding nodig in hun persoonlijke ontwikkeling en in hun loopbaan. Dat geldt zeker voor speciale leerlingen. Van leraren in het regulier onderwijs wordt niet alleen verwacht dat zij competent zijn – of worden – in het omgaan met verschillen tussen leerlingen met of zonder beperking, maar ook in hun talentontwikkeling. Het werk van leraren wordt hierdoor steeds complexer en omvat nieuwe pedagogische rollen zoals het 'op maat' begeleiden van leerlingen. Dat raakt leraren in hun professionele identiteit; met componenten als beroepsmotivatie, taakopvatting en zelfbeeld: op cognitief en belevingsniveau. Het gaat om de vragen die elke leraar zich (weleens) stelt: Wie ben ik als leraar? Wat voor soort leraar wil ik zijn of worden? Het proefschrift biedt enerzijds een theoretisch model en geeft anderzijds inzicht hoe de ZelfKonfrontatie Methode of ZelfKennis Methode (ZKM) kan bijdragen aan professionele identiteitsontwikkeling, zowel op cognitief als qua belevingsniveau. Meerstemmigheid in identiteit kan harmonieus verlopen maar ook met (innerlijke) conflicten gepaard gaan. Juist de ZKM maakt deze ontwikkeling in je professionele identiteit bewust. Het bewust worden van wie je bent als leraar of docent en wie je graag zou willen zijn of worden - je motivatie, taakopvatting en zelfbeeld - is dan een eerste stap in professionalisering van leraren en docenten richting inclusief onderwijs. Lerarenopleidingen en voortgezette professionalisering kunnen daar een positieve bijdrage aan leveren. Juist door het bewust worden van de dialoog tussen verschillende posities in jezelf maakt dat je als leraar steviger in je verschillende rollen, als vakdocent maar ook als mentor of (studie)loopbaanbegeleider, kunt staan en daardoor meer je eigen professionele ontwikkeling en loopbaan kunt vormgeven.